

Od autorów

Polski Teatr Tańca działa od 50 lat. Jest już więc w wieku dojrzałym, w którym po okresie młodzieńczego entuzjazmu przychodzi czas na dystansującą refleksję. Jest jednocześnie wciąż żywym organizmem. To, co było, domaga się opisu i pamięci, przede wszystkim o dziele, ale i o ludziach, spotkaniach, marzeniach, o wspólnej drodze pod prąd, o awangardzie, która niepostrzeżenie stawała się klasyką, o tęsknocie za nowym...

Kompozycja naszej książki wynika z dwu postaw, jakie z uwagi na swoje doświadczenie prezentujemy: zewnętrznej – Stefana Drajewskiego i wewnętrznej, towarzyszącej – Jagody Ignaczak, która pracowała w Polskim Teatrze Tańca 27 lat. Jako metodę opisu przyjęliśmy perspektywę historyczną, która jednak – podobnie jak w gatunku teatr tańca – nie ma charakteru linearnego. Zatrzymujemy się co jakiś czas, by opisać wydarzenia bądź charakterystyczny dla danego okresu model działalności zespołu. Zatrzymujemy się, by dostrzec wyjątkowe postaci oraz zagadnienia pomijane w dotychczasowych opracowaniach.

Niezależnie od przyjętych postaw badawczych zależało nam na opisanu historii teatru, którego byliśmy świadkami, obserwatorami i uczestnikami z zachowaniem prawa do naszego indywidualnego oglądu. Staramy się unikać ocen, co nie zawsze jest możliwe, ponieważ jesteśmy także krytykami teatru tańca i baletu, i mamy do tego prawo. Nie ukrywamy jednak, że w mniejszym lub większym stopniu znamy środowisko tworzące historię tego zespołu osobiście i prywatnie. Ale jako historycy baletu i teatru tańca staramy się patrzeć na półwiecze PTT z dystansem.

Książkę otwiera panorama baletu w Polsce na przełomie lat 60. i 70. XX wieku. Stanowi ona tło, na którym najważniejszym obiektem jest Polski Teatr Tańca. W dwóch kolejnych częściach Stefan Drajewski opisuje i interpretuje dwa okresy działalności teatru: Conrada Drzewieckiego (1973–1987) i Mirosława Różalskiego (1987–1988). W trzeciej, najdłuższej części podobnemu zabiegowi Jagoda Ignaczak poddaje czas dyrekcji Ewy Wycichowskiej (1988–2016). Czwarta część, również autorstwa Jagody Ignaczak, ma charakter opisowy, ponieważ dyrekcja Iwony Pasińskiej trwa i na ostateczne konkluzje jest za wcześnie. Dlatego też ostatnia

część nie wykracza poza opis i stawianie hipotez oraz weryfikację deklaracji programowych złożonych przez nową dyrektorę w 2016 roku.

Ocenę trwającej dyrekcji pozostawiamy reprezentantowi kolejnego pokolenia historyków tańca.

Na koniec opracowaliśmy pięć aneksów obejmujących lata 1973–2023: poczet dyrektorów Polskiego Teatru Tańca, spis premier Polskiego Teatru Tańca, spis tancerzy zatrudnionych w Polskim Teatrze Tańca, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Tańca i Festiwal Atelier PTT oraz wykaz uczestników Polskiego Teatru Tańca II – Szkoły Baletowej.

Podczas promocji książki Jagody Ignaczak *Istnienie grać* Katarzyna Kamińska, wówczas dyrektorka Wydawnictwa Miejskiego Poznania, powiedziała, że ilekroć będziemy mieli pomysł na książkę o Polskim Teatrze Tańca, Ona chętnie ją wyda. A my zapamiętaliśmy tę deklarację i w roku jubileuszu pięćdziesięciolecia Teatru do niej wróciliśmy. Słowo się rzekło. Pragniemy podziękować prof. dr hab. Małgorzacie Leyko oraz dr hab. Bożenie Klimczak za cenne uwagi zamieszczone w recenzjach wydawniczych. Dziękujemy Joannie Gaca-Wyczółkowskiej, która przejęła kierowanie Wydawnictwem i nie wycofała się z deklaracji poprzedniczki. Dziękujemy wspaniałym redaktorom – Karolinie Hamling, Alicji Przybyszewskiej i Tomaszowi Janasowi, korektorce Annie Nowotnik oraz autorce strony graficznej Joannie Pakule, którzy zaopiekowali się maszynopisem. Ta książka nie powstałaby, gdyby nie bibliotekarze i archiwiści oraz osoby związane bezpośrednio z Polskim Teatrem Tańca, spieszący z pomocą na różnych etapach. Dziękujemy wszystkim, którzy dzielili się z nami swoją wiedzą, pamięcią, dokumentami, szczególnie dyrektorom: Ewie Wycichowskiej, Katarzynie Aniole, Mirosławowi Różalskiemu, Henrykowi Jarosławowi Wolskiemu, Sławomirowi Pietrasowi, tancerzom: Karinie Adamczak-Kasprzak, Andrzejowi Adamczakowi, Dominice Antkowiak, Arturowi Bieńkowskiemu, Agnieszce Fertale, Annie Gruszce, Marioli Hendrykowskiej, Violetcie Jankowiak, Romie Juszkat, Zbigniewowi Łakomemu, Pawłowi Malickiemu, Krzysztofowi Pastorowi, Ewie Pawlak, Krzysztofowi Raczkowskiemu, Juliuszowi Stańdzie, Zbigniewowi Stróżniakowi, Beacie Wrzosek-Dopierale, Lidii Woś, Danielowi Stryjeckiemu, Paulinie Wycichowskiej. Wreszcie dziękujemy naszym najbliższym, akceptującym naszą nieobecność i wspierającym nas na każdym etapie pracy nad książką, której pisanie było wielką przyjemnością, ale i wyzwaniem.